

*„... by mieć charaktery twarde jak (...) granit,
a dusze czyste i głębokie jak morze...”*

gen. Mariusz Zaruski

**Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Sportowymi
im. gen. Mariusza Zaruskiego w Świdnicy
na lata 2015 – 2018**

**„ Połączenie sił to początek,
Pozostanie razem to postęp,
Wspólna praca to sukces”**

Opracowanie:

mgr Jolanta Antos

mgr Jolanta Gabryliszyn

mgr Renata Józwicka

mgr Małgorzata Pałka

mgr Wanda Śliwowska

Świdnica, sierpień 2015

MISJA SZKOŁY

Misją naszej szkoły jest takie kształcenie uczniów, aby posiadli umiejętności niezbędne do funkcjonowania w rozwijającym się świecie i do zdobywania dalszej wiedzy. Szkoła realizuje funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą. Tworzymy ofertę edukacyjną gimnazjum, uwzględniając potrzeby uczniów i ich rodziców, uwzględniając uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Rozwijamy zainteresowania naukowe i artystyczne, a przede wszystkim kładziemy nacisk na wszechstronny rozwój sportowy. Dążymy do tego, by uczeń podejmował odpowiedzialne decyzje, samodzielnie myślał oraz aktywnie brał udział w życiu społecznym.

WIZJA SZKOŁY

Pragniemy ukształtować naszych uczniów, wzorując się na patronie szkoły gen. Mariuszu Zaruskim, który własną postawą, przykładem, licznymi pasjami mobilizował otoczenie do aktywności oraz narzucał mu wysokie wymagania moralne.

W naszej szkole uczeń ma szansę nauczyć się radzenia sobie we współczesnym świecie, może rozwijać swoje pasje, a zwłaszcza sportowe. Wszyscy staramy się, by każdy młody człowiek mógł się stać osobą twórczą, wrażliwą na cierpienie i przejawy niesprawiedliwości, ceniącą prawdę, dobro oraz przyjaźń.

WIZJA WYCHOWAWCZA SZKOŁY

- Szkołę tworzą uczniowie wspólnie z rodzicami, nauczycielami, trenerami i innymi pracownikami, którzy współpracują ze sobą i dbają o jak najlepszy wizerunek placówki, pozytywnie się z nią identyfikując.
- Jesteśmy szkołą świadomą zagrożeń i im przeciwdziałającą, promującą zdrowy styl życia i szanującą prawa dziecka - ucznia oraz prawa człowieka.
- Inicjujemy i aktywnie uczestniczymy w życiu społeczności lokalnej, szczególnie uwzględniając problematykę sportową, ekologiczną.
- Szkołę tworzymy w oparciu o kulturę, wartości i tradycje: sportowe, regionalne, narodowe.
- Umożliwiamy młodzieży udział w konkursach, zawodach, olimpiadach, różnych formach aktywności.
- Uwzględniamy różnorodność uczniów: ich zdolności, predyspozycje, możliwości i ograniczenia.
- Wspomagamy wychowawczą rolę rodziny.

WIZJA WYCHOWANKA - UCZNI

Będziemy się starać, aby nasz uczeń:

- aktywnie pracował dążąc do coraz lepszych wyników w nauce i sporcie,
- był odpowiedzialny za słowa i czyny,
- szanował i współtworzył normy, tradycje,
- posiadał kulturę osobistą kierując się m.in. empatią i zasadą „fair play” odpowiednio reagował na zaistniałe sytuacje,
- umiał odkrywać, rozwijać swoje zdolności i zainteresowania,
- umiał odnaleźć własne miejsce w klasie, w szkole, na boisku,
- czuł się częścią społeczności naszego gimnazjum, świdniczaninem, Dolnoślązakiem, Polakiem - Europejczykiem,
- znał swoje mocne i słabe strony, potrafił nad nimi pracować,
- czuł się odpowiedzialny za swoją przyszłość,
- godnie reprezentował szkołę.

ZADANIA SZKOŁY

- troska o zapewnienie równych szans w edukacji, w wybranych formach aktywności sportowej,
- zapewnienie opieki i przyjaznych, bezpiecznych dla zdrowia warunków edukacji, rozwijania zainteresowań sportowych,
- zapewnienie poszanowania praw dziecka - ucznia oraz praw człowieka,
- tworzenie warunków prawidłowego rozwoju psychofizycznego z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i zdolności,
- poszerzanie wiedzy, umiejętności związanych ze zdrowym stylem życia i profilaktyką zaburzeń.

ZADANIA NAUCZYCIELA, TRENERA

- motywowanie do nauki, docenianie wysiłku,
- dbanie o przyjazną atmosferę w szkole, życzliwość w relacjach nauczyciel-uczeń,
- pomoc w rozwijaniu pasji sportowych w szkole i poza nią, propagowanie sukcesów,
- stwarzanie warunków do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych i kształcenie umiejętności współdziałania,
- podejmowanie działań w celu integrowania klasy,
- kształtowanie postawy aktywności, dociekliwości i samodzielności,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za słowa i czyny,
- kierowanie się potrzebami ucznia i jego dobrem,
- opieka nad uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- dbałość o systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczyciela-wychowawcy, trenera.

CEL DZIAŁAŃ WYCHOWACZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Kontynuacja działań mających na celu wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa, dotyczących zwiększenia kompetencji społecznych uczniów i rozwój zainteresowań uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem sportowych.

Cele szczegółowe:

- dbałość o poprawne relacje interpersonalne i pozytywny klimat społeczny w szkole,
- angażowanie rodziców w większym stopniu w życie szkoły,
- ograniczenie skali występowania agresji, używek, wagarów,
- przeciwdziałanie negatywnym zachowaniom wśród uczniów poprzez sport,
- kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych.

METODY PRACY

Do realizacji wyznaczonych celów służą :

- projekty, dyskusje,
- treningi i zajęcia sportowe,
- treningi umiejętności, warsztaty, autoprezentacja,
- twórczość plastyczna, informatyczna i audiowizualna (foldery, ulotki, plakaty, gry planszowe, zdjęcia, wystawy, prezentacje multimedialne),
- wycieczki dydaktyczne, turystyczno-krajoznawcze i integracyjne,
- gry i zabawy dramatyczne, scenki rodzajowe, inscenizacje, symulacje,
- praca z tekstem pisany (czasopisma, literatura piękna i popularno-naukowa),
- uczestnictwo w różnych aspektach życia kulturalnego,
- ankiety, wywiady, wspólne rozwiązywanie problemów.

FORMY PRACY

- praca w zespołach,
- praca w grupach,
- praca indywidualna,
- konsultacje i spotkania z rodzicami,
- szkolenia nauczycieli, trenerów.

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWACZEGO

- systematyczne rozpoznawanie i diagnozowanie (np. środowiska rodzinnego, klimatu szkoły, zagrożeń, czynników chroniących),
- działania wychowawczo-profilaktyczne (np. zajęcia wychowawcze z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem, specjalistami, przedstawicielami środowiska lokalnego),
- rzetelne i rzeczowe informowanie uczniów o zachowaniach problemowych, dostosowane do ich rozwoju emocjonalnego i intelektualnego,
- promocja zdrowia, pozytywnych wzorców, sukcesów (apele porządkowe, wybór „Mocarza”, Liga Klas, „glejty za frekwencję”)
- doskonalenie umiejętności interpersonalnych (np. realizacja elementów programów profilaktycznych),
- kształcenie właściwych postaw poprzez konsekwencję, współpracę,
- współdziałanie wszystkich podmiotów zaangażowanych w życie szkoły,
- współpraca z rodzicami i instytucjami pomocowymi (np. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, OIK, MOPS i inne),
- działania prewencyjne i korygujące, interwencje kryzysowe.

Podstawą opracowania Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Gimnazjum nr 3 na lata 2015-2018 są wnioski z:

- realizacji Szkolnego Planu Wychowawczo-Profilaktycznego na lata 2012-2015,
- obserwacji, rozmów z uczniami, nauczycielami, trenerami, rodzicami,
- poszerzenia oferty edukacyjnej o klasy sportowe i ich funkcjonowania,
- ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli nt. stosunków międzyludzkich, poczucia bezpieczeństwa, używek.
- sprawozdań pedagoga, psychologa, wychowawców, trenerów, koordynatora ds. bezpieczeństwa, nauczycieli-rewalidatorów, koordynatora działań dotyczących pomocy pedagogiczno-psychologicznej uczniom z trudnościami edukacyjnymi,
- diagnoz (środowiska, wyników nauczania).

Wskazują one na konieczność kontynuowania działań dotyczących:

- rozwijania empatii wśród uczniów, życzliwej atmosfery,
- zapobiegania agresji uczeń - uczeń,
- kształcenia umiejętności prospołecznych (asertywności, współdziałania itp.),
- motywowania do podejmowania wyzwań i postanowień,
- pracy nad wizerunkiem szkoły w środowisku lokalnym poprzez promocję sukcesów naukowych, sportowych i innych

DIAGNOZA

Gimnazjum Nr 3 z Oddziałami Sportowymi w Świdnicy liczy obecnie ponad 210 uczniów. Większość z nich uczy się w klasach sportowych realizując swoje pasje także w klubach sportowych. Wielu z nich dojeżdża z innych rejonów Świdnicy i spoza miasta. Dyscypliny sportowe, które mogą uprawiać to: siatkówka dziewcząt i chłopców, piłka nożna chłopców i dziewcząt, piłka ręczna chłopców. Od roku szkolnego 2015/2016 również piłkę koszykową.

Duża część uczniów uczy się także w klasach ogólnych.

Uczniowie realizują swoje zainteresowania naukowe, artystyczne, angażują się w Wolontariat, działania ekologiczne i osiągają różnorodne sukcesy.

Wspólna praca przynosi coraz bardziej zauważalne efekty, którymi jest wiele osiągnięć (szczegóły w załączniku).

Osiągnięciem jest też poprawa bezpieczeństwa uczniów, dobra atmosfera w szkole oraz zmniejszająca się liczba incydentów agresji fizycznej-werbalnej.

O specyfice naszej placówki decyduje także rejon, jaki obejmuje. Śródmieście to często miejsce zamieszkania wielopokoleniowych rodzin żyjących w trudnych warunkach mieszkaniowych, finansowych. Wielu uczniów pochodzi z rodzin problemowych, o niskim statusie materialnym i wymagających rozmaitych form pomocy.

Wymienione czynniki oraz elementy środowiska mają wpływ na edukację i poczucie wartości własnej uczniów. Złożoność problemów rodzin naszych uczniów wywołuje różnorodne napięcia. Dlatego wśród nich zdarzają się osoby skłócone, nadpobudliwe. Jednak monitoring, portiernia, wzmożone dyżury nauczycieli, opieka pedagogiczno-psychologiczna w sposób zauważalny zmniejszają częstotliwość występowania zachowań niepożądanych. Prowadzone zajęcia o różnorodnym charakterze, ścisła współpraca z rodzicami i różnymi instytucjami przyczyniają się do zmniejszenia zachowań negatywnych.

Zakładamy, że poprzez różnorodność działań, form pracy umożliwimy naszym uczniom zaspokojenie potrzeby aktywności, akceptacji, sukcesu, przynależności. Naszym zadaniem jest wspierać uczniów oraz ich rodziców, konsekwentnie wymagać i uczyć odpowiedzialności.

ZASOBY

Zasoby osobowe:

- nauczyciele o szerokich kompetencjach, zainteresowaniach, poszerzający swoje kwalifikacje,
- psycholog szkolny,
- pedagog szkolny,
- doradca zawodowy,
- nauczyciele prowadzący terapie dla uczniów z dysleksją, zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z dysfunkcjami (na podstawie opinii, orzeczeń PPP),
- trenerzy wielu dyscyplin z szerokimi kwalifikacjami,
- pielęgniarka szkolna (pracownik CARITAS-u),
- portier-ochroniarz.

Zasoby materialne:

- sala gimnastyczna,
- sala fitness,
- siłownia,
- boiska trawiaste i tartanowe,
- stołówka,
- pracownie językowe,
- pracownie komputerowe,
- biblioteka i czytelnia,
- ICIM – Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej,
- sala audiowizualna,
- Szkolny Ośrodek Kariery,
- sala konferencyjna,
- sala „kRyjówka”,
- gabinet pielęgniarki,
- gabinet pedagoga/psychologa,
- unowocześniane sale lekcyjne,
- monitoring wizyjny.

ZAGADNIENIA

PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO DO REALIZACJI W LATACH 2015-2018

Za realizację, sposób i formę są odpowiedzialni wszyscy pracownicy szkoły, cała społeczność. W szczególności jednak nauczyciele, wychowawcy, trenerzy, pedagog i psycholog szkolny oraz dyrektor. Działania profilaktyczne są skierowane do społeczności szkolnej, poszczególnych klas i grup uczniów oraz indywidualnych osób.

Wychowawca po analizie sytuacji wychowawczej i przy współpracy z innymi osobami decyduje o kolejności, częstotliwości, formie działań wychowawczo – profilaktycznych, dostosowując je do specyfiki zespołu biorąc pod uwagę ich efektywność. Następnie uwzględnia je w klasowym programie wychowawczym i odpowiada za ewaluację.

ZAGADNIENIA

- dokumentacja szkolna (statut szkoły, „Nasze zasady”, regulamin korzystania z szafek szkolnych i inne),
- obowiązki a prawa (w szkole, w domu, na boisku, Konwencja Praw Dziecka),
- motywacja: dlaczego warto się uczyć?, moje cele, marzenia,
- metody skutecznej nauki, zapamiętywania,
- egzaminy próbne, gimnazjalne (zasady, cele),
- *sprawiedliwie nie zawsze znaczy równo* (uczniowie z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- tolerancja i empatia, wolontariat,
- zachowanie, strój, kultura, dbałość o czystość języka w różnych sytuacjach, okolicznościach,
- zawodnik, kibic - zachowanie *fair play* (opracowanie kodeksu kibica i zawodnika),
- papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze, używki i napoje energetyzujące ... - mity, fakty, niebezpieczeństwa,
- trudności wieku dorastania (emocje, stres, zaburzenia odżywiania itp.),
- zdrowy tryb życia (sen, odżywianie, ruch, higiena),
- moje atuty, zalety (budowanie pewności siebie),
- ja w grupie (zasady, normy, odpowiedzialność, granice lojalności),
- asertywność - sposób na konflikt,
- przemoc (przyczyny, formy, skutki),
- plusy i minusy informatyzacji (komputer, gry, Internet, telefony komórkowe itp.),
- wagary (przyczyny, skutki),
- osoby, które mogą pomóc, miejsca pomocy,
- Dzień Patrona,
- bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne (w szkole, podczas wycieczek, zabaw, zawodów, ferii),
- działania ekologiczne (ochrona środowiska, segregacja odpadów, zbiórki i akcje ekologiczne),

- moja przyszłość - zawodoznawstwo (predyspozycje, ograniczenia, SZOK, szkolny doradca zawodowy),
- aktywność społeczna
- komunikacja werbalna, niewerbalna, mowa ciała – znaczenie, trudności

Powyższa tematyka dotyczy również współpracy z rodzicami. Jednocześnie jest wzbogacona o zgłaszane przez nich propozycje i oczekiwania:

- prawidłowości okresu dorastania,
- konflikty - droga rozwoju,
- wagary- przyczyny, konsekwencje,
- nastolatek- jak mu pomóc w uczeniu się, konfliktach, stresie przed egzaminem,
- sieciorholizm - rola rodziców,
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- odpowiedzialność prawna rodziców a zachowanie dziecka w kontekście stosowania używek.